

Област Ловеч

- ▶ Население (2023)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

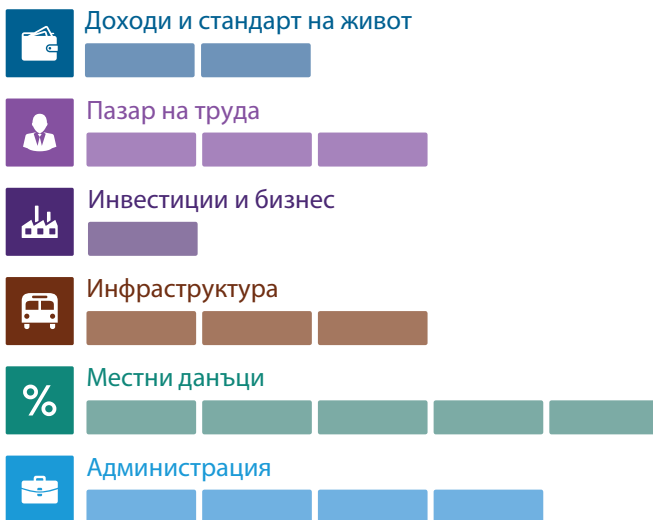
112 225
4129
110
61,6

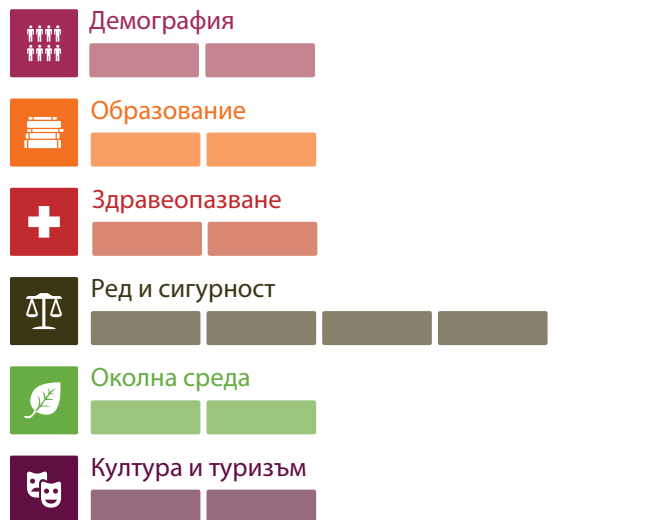
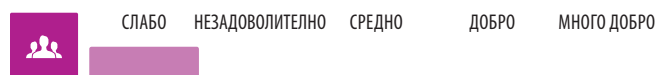
Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Ловеч забавя ръста си. Бедността намалява, но продължава да е сравнително висока. Пазарът на труда в областта още повече се влошава от нарастващата безработица и намаляването на заетостта. Бизнес и инвестиционната активност нарастват, но остават сравнително слаби. Усвояването на европейски средства е близо до средното за страната. Качеството на пътната настилка се запазва високо. Местните данъци в областта са едни от най-ниските в страната. Прозрачността в работата на органите на местното самоуправление се оценява добре.

Заради силно отрицателния естествен прираст Ловеч е сред областите с високо ниво на застаряване. Резултатите на учениците са сравнително ниски, а професионалното образование не отговаря на търсенето в икономиката. Броят на общопрактикуващите лекари остава по-висок от средния за страната. Леглата в многопрофилните болници продължават да са малко. Разкриваемостта на престъпленията е сравнително висока. Обемът на образуванияте битови отпадъци не е значителен, но делът на предадените за третиране и рециклиране остава изключително малък. Културният живот не е особено интензивен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■■

Доходи и стандарт на живот ■■■

След голям скок през 2021 г. нарастването на brutния вътрешен продукт на човек от населението в област Ловеч през 2022 г. се забавя значително и оставя областта в средата на класацията по този показател. Заплатите и пенсиите също се увеличават сравнително бавно. Средната годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е 15,7 хил. лв. (при 21,2 хил. лв. в страната). Средната месечна пенсия през 2023 г. пък е 709 лв. (при 784 лв. в страната).

Бедността в областта намалява, но остава сравнително висока. През 2023 г. делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, е 26,9% (при 20,6% в страната). Подходното неравенство обаче е относително ниско и коефициентът на Джини се свива до 30,9 (при 37,2 в страната).

Пазар на труда ■■■■

Делът на населението в трудоспособна възраст продължава да намалява, достигайки 54,7% (при 58,5% в страната) през 2023 година. Същевременно пазарът на труда в областта още повече се влошава от нарастващата безработица и намаляването на заетостта. Коефициентът на заетост се свива до 70,4% (при 76,2% в страната), а този на безработицата се повишава до 9,6% (при 5,3% в страната).

Сравнително висок дял от населението на възраст 25–64 години в областта е със средно образование (69% при 55% в страната), като и висшестите, и тези с основно и по-ниско образование са с по-малки от средните за страната дялове – съответно 18% (при 31% в страната) и 14% (при 15% в страната).

Инвестиции и бизнес ■■■

Бизнес и инвестиционната активност в областта нарастват през 2022 г., но остават сравнително слаби. Броят на предприятията достига 53 на хиляда души от населението (при 70 на хиляда души в страната). Вътрешните и външните инвестиции се повишават значително. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи на човек от населението достигат 2,1 хил. лв. (при 4,3 хил. лв. в страната), а преките чуждестранни инвестиции – до 1,2 хил. евро на човек (при 4,5 хил. евро на човек в страната). Стойността на произведената продукция в областта се увеличава до 82,1 хил. лв. на нает (при 122,4 хил. лв. в страната). Делът на приходите от износ в нетните приходи от продажби обаче намалява и също остава под средния – 22% (при 29% в страната).

Усвояването на европейски средства е близо до средното за страната спрямо населението. Към 30 юни 2024 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми достига 3151 лв. на човек от населението (при 3175 лв. в страната). В рамките на областта най-мно-

го са изплатените средства в общините Априлци, Троян и Ябланица – над 3,5 хил. лв. на човек.

Разходите за научноизследователска и развойна дейност се увеличават и са над тези в повечето области – 74 лв. на човек от населението.

Инфраструктура ■■■■

Гъстотата на железопътната мрежа в областта остава под средната и през 2023 година. Гъстотата на пътната мрежа е по-висока, макар и с малко, но делът на автомагистралите и първокласните пътища е сравнително ограничен (16% при 19% в страната). Качеството на пътната настилка в областта продължава да се увеличава и трайно е над средното в страната (49% при 40% в страната).

Достъпът на домакинствата до интернет намалява и е под средния за страната. По-нисък от средния е и достъпът на населението до обществената канализация, както и до такава, свързана с пречиствателна станция за отпадъчни води.

Местни данъци ■■■■■■

Усредненото ниво на местните данъци в общините от област Ловеч продължава да е ниско и областта се подрежда на второ място в тази категория (само след област Монтана). Изключение прави размерът на данъчната ставка върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица. В област Ловеч тя е средно 2,20‰ при 2,15‰ в страната. Значително по-ниски от средните данъци пък са ставките върху превозните средства – 1,28 лв./kW (при 1,56 лв./kW в страната) и върху прехвърлянето на собственост – 2,35% (при 2,82% в страната).

В рамките на областта най-ниски са усреднените данъци в община Летница, а най-високи – в община Априлци.

Администрация ■■■■■■

Самооценките на местните администрации в областта през 2024 г. за развитието на електронното управление са съизмерими със средните за страната, а за предоставянето на административни услуги на „едно гише“ се задържат над средните, въпреки че леко намаляват.

Оценката за прозрачността в работата на органите на местното самоуправление остава по-висока от средната за страната – 73,6% в областта при 69,3% в страната.

Делът на собствените от общите приходи на общините от областта намалява и остава относително нисък – 18% (при 27% в страната). Покритието на общинските разходи с местни приходи също се свива до 61% (при 74% в страната), което показва сравнително силна зависимост от трансфери от държавния бюджет.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■

Демография ■■■

Коефициентът на естествен прираст в област Ловеч през 2023 г. е $-11,8\%$ и остава значително под средната стойност за страната ($-6,8\%$). Коефициентът на механичен прираст пък се повишава и вече е положителен, макар и сравнително нисък ($1,7\%$).

Тези процеси предопределят задълбочаването на тенденцията на застаряване на населението, което се вижда ясно от възрастовата структура на жителите на областта. Делът на децата до 4-годишна възраст е $4,2\%$ (при $4,5\%$ в страната), а на хората над 65 години – $28,0\%$ (при $23,8\%$ в страната). Гъстотата на населението е сравнително ниска – 757 души на кв. км в урбанизираните територии при 1221 души на кв. км в страната през 2023 година.

Образование ■■■

Представянето на Ловеч в сферата на образованието е незадоволително и областта за поредна година се нарежда на предпоследното място в тази категория (само преди област Сливен).

Делът на децата в детските градини се повишава, но остава под средния за страната през 2023 година. Нетният коефициент на записване на населението в V–VII клас леко се увеличава (до 87%), но също е под средния (90%) през 2023 година. Делът на второгодниците продължава да е значително над средните нива.

Ловеч е и областта с най-ниско съответствие между професионалното образование и профила на икономиката, което основно се дължи на това, че се отличава с най-висок дял на обучаващите се за сектора на хотелиерството и ресторантьорството (почти двойно повече от средния дял в страната) и същевременно със сравнително нисък дял на наетите в тази икономическа дейност.

Резултатите на учениците в областта са ниски. Средният успех на националното външно оценяване по математика след VII клас е 34,9 т. (при 42,9 т. в страната). Средната оценка на матурата по български език и литература пък е „Добър“ 4,10 (при „Добър“ 4,30 в страната), а делът на слабите оценки е $10,1\%$ (при $8,7\%$ в страната).

Броят на студентите остава изключително нисък и през 2023 г. при наличието само на Техническият колеж – Ловеч, който е филиал на Техническият университет – Габрово, на територията на областта.

Здравеопазване ■■■

Средната продължителност на живота в област Ловеч се повишава, но остава по-ниска от средната за страната.

Броят на общопрактикуващите лекари спрямо населението остава по-висок от средния за страната и през 2023 година. Лекарите специалисти обаче са сравнително малко. Делът на здравноосигурените се запазва около средния. Относителният брой на аптеките е близък, но под средния за страната. Броят на леглата в многопрофилните болници остава срав-

нително нисък с 4,5 легла на хиляда души от населението (при 6,1 на хиляда души в страната). Използваемостта им обаче е сред най-ниските в страната (40% при 56% в страната) заедно с тази в област Перник, което вероятно се дължи на близостта на областите до такива с традиционно силно здравеопазване – съответно столицата и Плевен.

Ред и сигурност ■■■■■

Натовареността на съдиите в Окръжния съд в Ловеч остава сравнително ниска, но на тези в Административния съд е над средната за страната. Това предопределя и относително бавното правораздаване по отношение на административните дела, докато наказателните и гражданските дела, приключили в 3-месечен срок, са над средните – съответно 93% (при 91% в страната) и 86% (при 65% в страната) през 2023 година.

През 2023 г. броят на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта намалява леко, но остава сравнително висок – 11,8 на хиляда души (при 11,3 на хиляда души в страната). Разкриваемостта на престъпленията обаче е над средната – 57% (при 53% в страната). По-голям от средния е и относителният брой на полицаите в областта – 4,8 на хиляда души (при 4,2 на хиляда души в страната).

Околна среда ■■■

Обемът на образуваните битови отпадъци е сравнително нисък (434 кг на човек годишно при 488 кг на човек в страната), но делът на предадените за третиране и рециклиране отпадъци остава изключително малък – 12% (при 76% в страната) през 2022 година.

И през 2023 г. делът на горската територия в областта е близък до средния за страната, а нарушената територия е сравнително ограничена.

Инсталираните ВЕИ мощности спрямо населението са над средните за страната, като за последната година те нарастват тройно. Нуждата от охлаждане в областта е сравнително ниска. Относително ограничено е и потреблението на питейна вода от домакинствата.

Култура и туризъм ■■■

Културният живот в област Ловеч не е особено интензивен и през 2023 година. Единствено посещенията на местните музеи спрямо населението са повече от средния им брой в страната – 1125 на хиляда души в областта при 770 на хиляда души в страната. Относителният брой на посещенията на кината, театрите и библиотеките остава значително под средните за страната стойности.

Броят на леглата в местата за настаняване се повишава до 43 на хиляда души (при 56 на хиляда души в страната), а реализираните нощувки нарастват до 2720 на хиляда души (при 4167 на хиляда души в страната). Увеличение има и при броя на нощувките през онлайн платформите на споделяната икономика.

Ключови показатели за област Ловеч

Индикатори на икономическото развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	13 963	15 890	n.a.	25 956
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	14 244	15 704	n.a.	21 242
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	28,1	30,3	26,9	20,6
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	55,5	54,8	54,7	58,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	69,2	74,1	70,4	76,2
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	8,3	9,1	9,6	5,3
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	15,2	12,9	13,7	14,8
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	17,5	13,8	17,6	30,5
Произведена продукция (лв./нает)	66 432	82 123	n.a.	122 377
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1407	2144	n.a.	4257
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1073	1246	n.a.	4544
Дял на населението в селища с обществена канализация (%)	59,9	60,0	n.a.	75,0
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	40,1	46,7	49,5	40,4
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	68,1	69,9	60,6	74,1
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	74,3	74,2	73,6	69,3

Индикатори на социалното развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	-14,7	-11,8	-6,8
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	-1,1	1,7	6,4
Среден успех от матурите по БЕЛ**	3,82	3,63	4,10	4,30
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	26,1	27,5	34,9	42,9
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	87,1	86,3	86,8	89,9
Средна продължителност на живота (години)***	72,1	71,3	72,3	73,5
Дял на здравноосигурените лица (%)	90,6	93,9	94,4	95,0
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	1556	1523	1524	1701
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	10,8	11,9	11,8	11,3
Дял на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок (%)	95	89	93	91
Използвана питейна вода от домакинствата от Вик (литър/човек/ден)	98	98	n.a.	103
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	379	434	n.a.	488
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	7	12	n.a.	76
Посещения в кината на хиляда души от населението	145	192	186	684
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	2122	2605	2720	4167

* Данните за 2023 г. са включени в изследването от 2024 година. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2023/2024 година, а матурите са проведени през 2024 година. Същото важи и за предходните години.

*** Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.